

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Sporočilo za javnost, Kranj, 9. aprila 2024

!!! EMBARGO NA OBJAVO DO 9. APRILA 2024 OB 20.00 !!!

V Prešernovem gledališču Kranj slovesno sklenili festival in podelili nagrade 54. Tedna slovenske drame

Osrednji festival uprizoritev, nastalih po slovenskih dramskih besedilih, se je tradicionalno začel na svetovni dan gledališča, 27. marca, slovesno pa se zaključuje 9. aprila 2024.

V dvanajstih dneh festivalskega programa so si obiskovalke in obiskovalci lahko ogledali sedem predstav v tekmovalnem in pet v spremljevalnem programu, tri predstave v programu za mlade, en ekskluzivni dogodek ter še sedemnajst dogodkov letos izjemno bogatega dodatnega programa, del katerega so bili problemski razgovori, okrogle mize, predstavitev novega kulturnega certifikata, zvočna raziskava, tri delavnice, štiri razstave, projekcija televizijske trilogije, bralne uprizoritve, dva dneva nominirancev in koncert.

Festivalski program je bil izjemno dobro obiskan, vstopnice za številne predstave so bile razprodane, obiskovalke in obiskovalci ter zainteresirana javnost pa so aktivno spremljali tudi vse dogodke dodatnega programa.

Veseli smo, da je festival letos potekal tudi na dveh novih lokacijah v Kranju in še poglobil lokalna partnerstva in sodelovanja. Pri pripravi festivala smo sodelovali z več kot dvajsetimi različnimi organizacijami: institucionalnimi gledališči, fakulteto, inštituti, nevladnimi in mednarodnimi organizacijami, na festivalu pa je sodelovalo več kot 350 umetnic in umetnikov ter drugih gostujočih.

»Zaključujemo še eno izjemno uspešno izvedbo tega pomembnega kulturnega dogodka, ki že dolga leta predstavlja vrhunec slovenske gledališke ustvarjalnosti. Ponosen sem, da smo v Kranj pripeljali izjemne predstave, diskusije in srečanja. Znova se iskreno zahvaljujem vsem zaposlenim in sodelavcem Prešernovega gledališča Kranj in seveda vsem ustvarjalkam, ustvarjalcem, strokovnjakinjam, strokovnjakom in ekipam, s katerimi smo spletili živo zgodbo iz plodnega tkiva slovenske dramatike in gledališča,« je ob zaključku festivala povedal direktor Prešernovega gledališča Jure Novak.

Na sklepni slovesnosti smo podelili sedem nagrad 54. Tedna slovenske drame:

- nagrado občinstva za najboljšo predstavo festivala,

Teden slovenske drame

The Week of Slovenian Drama

- nagrado Tedna slovenske drame za najboljšo igralko,
- nagrado Tedna slovenske drame za najboljšega igralca,
- posebno nagrado Tedna slovenske drame po presoji žirije,
- Šeligovo nagrado za najboljšo uprizoritev tekmovalnega programa,
- nagrado za najboljšega mladega dramatika oz. dramatičarko,
- nagrado Slavka Gruma za najboljše novo nastalo dramsko besedilo.

Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije pa je podelilo dve strokovni nagradi:

- nagrado Vladimirja Kralja za življenjsko delo dramaturginji Marinki Poštrak,
- priznanje za kritiško in teatrološko delo v zadnjih dveh letih dramaturginji Zali Dobovšek.

Iskrene čestitke vsem nagrajenkam in nagrajencem!

Slovesni zaključek v režiji **Bora Ravbarja** se je začel s pozdravnimi nagovori direktorja Prešernovega gledališča Kranj **Jureta Novaka**, župana Mestne občine Kranj **Matjaža Rakovca** in ministrice za kulturo **dr. Aste Vrečko**, nato je sledila podelitev nagrad. Prireditelj, ki sta jo povezovali **Vesna Pernarčič** in **Vesna Slapar**, je obogatila glasbenica **KiKi**.

54. Teden slovenske drame, festival presežkov slovenske dramske ustvarjalnosti, je tako uspešno končan.

Gledališče, hvala, da si!

NAGRADE 54. TEDNA SLOVENSKE DRAME

NAGRADA PO IZBORU OBČINSTVA

Prešernovo gledališče nagrado po izboru občinstva podeljuje v sodelovanju s časopisom Gorenjski glas in Mestno občino Kranj.

V konkurenci je bilo sedem uprizoritev tekmovalnega programa (*Antigona, Deževen dan v Gurlitschu, Druga preteklost, Juriš, Mrakijada, Pohorski bataljon, Spolna vzgoja II (1–5)*) ter pet uprizoritev spremljevalnega programa (*deklici, Heroj 4.0 – Business as Usual, Nekaj v zraku (Al Araf), Noli me tangere, Realisti*).

Gledalke in gledalci so po vsaki predstavi prejeli glasovnico in uprizoritev nagradili s točkami od 1 do 5. Letošnje festivalsko občinstvo je najbolj prepričala uprizoritev:

SPOLNA VZGOJA II: Diagnoza + Consentire + Zmožnost + Igre + Borba

(soavtorice Tjaša Črnigoj, Lina Akif, Sendi Bakotič, Nika Rozman, Vanda Velagić, Tijana Todorović, Barbara Kapelj, Tea Vidmar in Lene Lekše)

v režiji Tjaše Črnigoj, ki je nastala v produkciji Nove pošte (Maska Ljubljana in Slovensko mladinsko gledališče) in Mesta žensk.

Uprizoritev je prejela povprečno oceno 5,0.

Spolna vzgoja II (1–5), foto: Branka Keser

ŠELIGOVA NAGRADA za najboljšo uprizoritev tekmovalnega programa

Izmed sedmih uprizoritev v tekmovalnem programu selektorice **Alje Predan** je strokovna žirija, ki so jo sestavljali **Aleš Jan** (predsedujoči), **Pia Brezavšček** in **Mirna Rustemovič**, soglasno razglasila, da Šeligovo nagrado za najboljšo uprizoritev prejme:

MRAKIJADA

(po trilogiji Ivana Mraka Stari Rimljan, Sinovi starega Rimljana, Razsulo Rimljanovine in po drugih Mrakovih besedilih)

v režiji **Nine Rajič Kranjac**, ki je nastala v produkciji **SNG Drama Ljubljana**

Utemeljitev:

Uprizoritev Mrakijada v izvedbi SNG Drama Ljubljana združuje izjemne in dovršene pristope sodobnega gledališča. Že sam programski izbor in oživitev del slovenskega pisatelja predstavljata osnovo za sodobno uprizoritev. Priredba in zlasti odrska postavitev pa to samo še dokazujeta. Režija v ustreznem odrskem prostoru na inovativen način na odrske deske postavlja daljše časovno obdobje družine, s sodobnimi prijemi ironije in odtujitve ter s precizno odrsko mizansceno, tudi s potujitvenimi elementi in simultanostjo, v izjemnem ritmu in dinamiki omogoča igralskemu ansamblu kreacije na najvišji ravni. To ponujeno možnost je ansambel ljubljanske Drame dodobra izkoristil. Igralci in igralka polnokrvno živijo v svojih vlogah in transformacijah, izkoriščajo svoje odrske priložnosti ter vsak zase in vsi skupaj najdejo trenutke, ki občinstvo zapeljejo v magičnost gledališča. Mrakijada je predstava, ki bi je bilo veselo vsako evropsko gledališče.

Mrakijada, foto: Peter Uhan

NAGRADO TEDNA SLOVENSKE DRAME ZA NAJBOLJŠO IGRALKO

tekmovalnega programa po presoji žirije prejme:

Tina Vrbnjak

za vlogi Pokojne matere, prve Rimljanke, in Prvega oznaša v uprizoritvi **Mrakijada** v režiji **Nine Rajić Kranjac** ki je nastala v produkciji **SNG Drama Ljubljana**

Utemeljitev:

Tina Vrbnjak je v kompleksni stvaritvi, v Mrakijadi, v vlogi Pokojne matere, prve Rimljanke, vse dogajanje prisotna kot duh, kot krivda, ki straši in poganja celotno uprizoritev. Svojo pojavo ji uspe igralsko razločiti od preostale, prav tako briljantne igralske ekipe, in jo popeljati na novo raven. Iz metapozicije vsevedno pobliskava v občinstvo in postane režiserkin alter ego, ko uprizoritev z odra usmerja in režira kot mračni motor zgodovine. Uspe se ogniti tankemu ledu uprizarjanja ženskih stereotipov, ni niti zgolj mučenica niti zgolj mračna zapeljivka, saj ima, nemalo cinično, vajeti uprizoritve vseskozi v svojih rokah.

Tina Vrbnjak v uprizoritvi *Mrakijada*, foto: Peter Uhan

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

NAGRADO TEDNA SLOVENSKE DRAME ZA NAJBOLJŠEGA IGRALCA

tekmovalnega programa po presoji žirije prejme:

Benjamin Krnetić

za vlogo Ferdija, Rimljanovega sina iz drugega zakona v uprizoritvi **Mrakijada**
v režiji **Nine Rajić Kranjac**, ki je nastala v produkciji **SNG Drama Ljubljana**

Utemeljitev:

Benjaminu Krnetiću z likom Ferdija, ki je tudi alter ego Ivana Mraka, uspe naseliti svoj igralski aparat do same skeletne strukture. Njegovo skrivenčeno telo in begajoč pogled neuspešno iščeta izhod iz klešč zgodovine, ki reproducirajo logiko rablja in žrtve in ki jih kot kontrapunkt z neverjetno močjo uteleša celoten igralski ansambel ter na ta način podpihuje tudi silo Krnetićeve igralske bravure. Igralca ni strah za vlogo zastaviti tudi lastnih šibkosti, da bi pokazal na nemogočo čistost moralnega pozicioniranja. Ranljivost in brezkompromisna samokritičnost sta tisto, kar tej vlogi daje v gledališču redko videno globino.

Benjamin Krnetić v uprizoritvi *Mrakijada*, foto: Peter Uhan

**POSEBNO NAGRADO TEDNA SLOVENSKE DRAME PO PRESOJI ŽIRIJE
ZA INOVATIVEN PERFORMATIVNI PRISTOP K OBČUTLJIVI TEMATIKI**

prejme uprizoritev

SPOLNA VZGOJA II: Diagnoza + Consentire + Zmožnost + Igre + Borba

(soavtorice Tjaša Črnigoj, Lina Akif, Sendi Bakotič, Nika Rozman, Vanda Velagić, Tijana Todorović, Barbara Kapelj, Tea Vidmar in Lene Lekše)

v režiji **Tjaše Črnigoj**, ki je nastala v produkciji **Nove pošte (Maska Ljubljana in Slovensko mladinsko gledališče)** in **Mesta žensk**

Utemeljitev:

V seriji petih predavanj-performansov (Diagnoza, Consentire, Zmožnost, Igre, Borba) ustvarjalni kolektiv spregovori o (ženski) spolnosti z različnih perspektiv in s pomočjo niza uprizoritvenih praks. Tematiko spolnosti obravnava na poglobljen in poučen način, ki občinstvu posreduje relevantna znanja in informacije o tej temi, hkrati pa to počne tudi z vrsto občutljivo izbranih in premišljenih odrskih orodij. Uspešno balansira na meji med gledališko predstavo in predavanjem, obsežno raziskovalno-dokumentarno delo mu uspe prenesti v gledališki jezik. Igralsko zelo jasno, natančno in suvereno uporablja vsa odrska orodja in gledališke mehanizme, ki jih natančno razporedi glede na temo in celoto, ki jo želi predstaviti. S svojim delom ustvarja nov gledališki prostor, ki spodbuja odprt dialog o spolnosti, premika meje in ruši stereotipe in tabuje ter sili k soočanju z njimi. Vse to povezuje premišljena igra med nastopajočimi in občinstvom, ki je dramaturško razdelana tako, da je vsaka enota lahko samostojna, hkrati pa je njihova celota tudi edinstven gledališki dogodek. V svojih predstavah nas ustvarjalni kolektiv opominja na moč, ki jo ima gledališče v družbi, in na to, kaj lahko naredimo z njim in vsemi vejami, ki nam jih ponuja, kako ga usmerjati in skupaj z njim graditi bolj odprto družbo.

Spolna vzgoja II - kolaž, arhiv Zavod Maska

NAGRADA ZA MLADEGA DRAMATIKA

Na natečaj za nagrado za mladega dramatika, na katerem se za nagrado potegujejo besedila avtorjev, starih do trideset let, je letos prispelo devet besedil. Med njimi je strokovna žirija v sestavi **Rok Andres** (predsedujoči), **Miriam Kičičová** in **Jakob Ribič** nominirala tri besedila: **Jaka Smerkolj Simoneti**: *Mimobežnice*, **Brina Jenček**: *Grem greš greva pljusk 2 young 4 4ever ЕЛА НАДВОР ДА СЕ ИЗЛУПАМЕ strah me je prevelikih oči in premajhnih medvedov bližamo se končni postaji prosim izstopite pogoltnila sem te in izpljunila rahlo prežvečenega* in **Tilen Oblak**: *Čisto pravi deček*.

Nagrado je soglasno dodelila

Brini Jenček

za besedilo ***Grem greš greva pljusk 2 young 4 4ever ЕЛА НАДВОР ДА СЕ ИЗЛУПАМЕ strah me je prevelikih oči in premajhnih medvedov bližamo se končni postaji prosim izstopite pogoltnila sem te in izpljunila rahlo prežvečenega***

Utemeljitev:

Gledališko besedilo nas postavlja v rambertovski svet mladega para, ki skozi rahlo melodramske vijuge premišljuje o svojem odnosu – še bolj pa o svoji prihodnosti. A besedilo se zaveda, da se odnosi ne vzpostavljajo v praznem prostoru, pač pa so umeščeni v družbeni kontekst, ki jih tudi temeljno determinira; tako avtorica iz območja intimnega postopoma prehaja v kritiko sodobnega sveta, »kapitalističnega realizma« (Mark Fisher). Zanj so značilni prekarnost, mobilnost in zahteva po fleksibilnosti – in tako tudi oba protagonista živita »od projekta do projekta«, preživljati se morata s številnimi dodatnimi zaposlitvami (npr. z dostavljanjem hrane), predvsem pa sta razpeta med svojim domačim krajem in »globalnim severom«, domnevno obljubljeni deželo, v kateri pa se, ko si enkrat tam, izkaže, da ni nič manj izkoriščanja ter ekonomske in socialne ranljivosti. Besedilo je tako izrazito sodobno, predvsem pa se postavlja na stališče mlade generacije in kaže na njene stiske, ki so sicer posledica širšega družbenega sistema, vendar pa se prej ali slej prenesejo tudi v medsebojne (intimne) odnose.

Nagrajeno dramsko besedilo Brine Jenček je sveže in neposredno, predstavlja razpadajoči svet in v njem razpadle odnose, ki so ujeti v komunikacijsko pustino, omejeno zgolj na ekstrakt jezika sodobne tehnologije. Posebna kvaliteta pa je format, ki z enovrstičnicami posnema dialog med partnerjema.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

Brina Jenček, foto: osebni arhiv

NAGRADA SLAVKA GRUMA za najboljše novo nastalo dramsko besedilo

Nagrado Slavka Gruma letos podeljujemo že 45-ič.

Med štiriindvajsetimi besedili je že omenjena žirija nominirala naslednja štiri besedila:

Marko Bratuš, Haris Pašović: *Najboljša evropska predstava*, **Tjaša Mislej:** *Prva beseda je mama*, **Daniel Day Škufca:** *Budnost zimskega jutra* in **Iza Strehar:** *Nezakonske matere*.

Nagrado so soglasno podelili

Iza Strehar

za besedilo ***Nezakonske matere***

Utemeljitev:

Dramsko besedilo Nezakonske matere ni samo pogled na družinske odnose, kot se spreminjajo v 20. in 21. stoletju, ampak je predvsem drama o odnosu do materinstva, opredelitev do pomena, kaj sploh je biti mati, kakšno moč in silo potrebujejo ženske, ki se v zgodovinski perspektivi borijo za materinstvo, kakšne so njihove pravice, in to ne glede na leto, v katerem smo: 1940 ali 2000 ali ... Nove in drugačne so zgolj okoliščine, ki se pojavljajo in s katerimi je nujno treba računati. Nezakonske matere je tudi pogled v zgodovino, potovanje do notranjih stanj ženske v okoliščinah vojne, pritiska, zlorabe. Struktura drame uporablja jezik filma, ki vnaša dinamiko, hitre spremembe kraja in časa, hkrati pa igra rafinirano gradira tudi s presenečenjem. Avtorica je ustvarila različne like mater v eni družini ali rodbini; to so liki z globino, v kateri se pojavlja grenkoba poslanstva, ki so si ga izbrale za vse življenje. Igre ni strah obravnavati mučnih tem, za katerimi je čutiti nežnost, mestoma pa tudi humor, ki je pokazatelj zrelosti avtorice in njenega besedila. Lahkotnost, s katero se premikamo med dekadami, med zgodovinskimi dejstvi in dogodki, modernostjo in preteklostjo, se pred bralcem odpira kot prava arheološka detektivka.

Iza Strehar prejme Grumovo nagrado za besedilo Nezakonske matere. Avtorica spretno gradi dramski svet, v katerem je ženska ujetnica patriarhalnih razmerij in pričakovanj, a se (ne)uspešno bori za svoj glas in svobodo izbire. Opozarja na nevrvalgične točke (slovenske) družbe, vendar z njihovim umeščanjem v zgodovinski kontekst kaže na njihovo historično pogojenost in spremenljivost. Besedilo odlikuje kvalitetna pisava, odnos do obravnavane materije in občutljivost za problematiko vloge žensk(e) v daljši časovni perspektivi.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

Iza Strehar, foto: osebni arhiv

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

NAGRADI DRUŠTVA GLEDALIŠKIH KRITIKOV IN TEATROLOGOV SLOVENIJE

Priznanje Vladimirja Kralja za kritiško in teatrološko delo v zadnjih dveh letih ter nagrado Vladimirja Kralja za življenjsko delo podeljuje Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije vsaki dve leti za dosežke na področju kritiškega, teatrološkega, dramaturškega, uredniškega ter drugega, dejavnosti društva ustreznega strokovnega dela na področju uprizoritvenih umetnosti.

Strokovna komisija v sestavi **Diana Koloini, Alja Predan, Maša Radi Buh, Rok Vevar** in **Barbara Skubic** je nagrado in priznanje letos podelila prejemnicama:

MARINKA POŠTRAK

nagrada Vladimirja Kralja za življenjsko delo

Utemeljitev:

Marinka Poštrak je kot dramaturginja in umetniška vodja v treh desetletjih dela v Prešernovem gledališču Kranj temeljno zaznamovala svojo matično hišo in tudi celoten slovenski gledališki prostor. Kot dramaturginja je domislila in sooblikovala mnoge pomembne, odmevne, tudi prelomne uprizoritve v Kranju in drugod, zlasti ob režiserjih in režiserkah, s katerimi je razvila trajno sodelovanje. Z oblikovanjem repertoarjev Prešernovega gledališča in celostno skrbjo za ansambel ter njegovo ustvarjanje ji je uspelo majhno provincialno gledališče razviti v eno najbolj prodornih gledališč v Sloveniji. Kot umetniška vodja je Marinka Poštrak svojemu gledališču zagotovila kvalitetni preskok, kakršnega lahko vidimo le redko. Prešernovo gledališče ji je uspelo profilirati kot središče kritičnega razmisleka o današnji družbi, odpiranja zamolčanih tem in nepopustljive etične drže, obenem pa prostor oblikovanja novih in drznih uprizoritvenih estetik. K sodelovanju je navkljub skromnim možnostim pritegnila tako rekoč vse prodorne režiserje in režiserke iz našega prostora, nekateri so prav z ansamblom PGK ustvarili antologijske uprizoritve. Pri tem je znala upoštevati tudi regionalni kontekst, povezovati specifične teme, žanre in pristope, ki so gledališču omogočili živo komunikacijo z domačim občinstvom. Hkrati je vzgojila občinstvo Prešernovega gledališča in njegov igralski ansambel, njuni rasti je vselej posvečala izjemno skrb. Svoje prizadevanje je posvečala tudi Tednu slovenske drame, ki se je v tem času razvil v mednarodni festival, še posebej je spodbujala kontinuirano uprizorjanje sodobne slovenske dramatike. Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije prepoznava še vedno intenzivno ustvarjalno kondicijo Marinke Poštrak in se nadeja, da jo bo v dobro slovenskega gledališča vzdrževala še naprej. Nagrado Vladimirja Kralja za življenjsko delo pa si zasluži že zdaj.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

Marinka Poštrak, foto: Nada Žgank

ZALA DOBOVŠEK**priznanje Vladimirja Kralja za kritiške in teatrološke dosežke v zadnjih dveh letih**

Utemeljitev:

Zala Dobovšek je dramaturginja, gledališka kritičarka, teatrologinja in docentka za področje dramaturgije in študijev scenskih umetnosti na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Njen dosedanji opus obsega in dokazuje najširši interes za polje uprizoritvenih praks tako žanrsko kot poklicno; bila je selektorica številnih festivalov, tudi Boršnikovega srečanja, nagrajena je bila za svoje delo praktične dramaturginje, že v študijskih letih pa se je uveljavila kot gledališka kritičarka. Poleg lastnega pronicljivega pisanja za različne medije kritično teatrološko misel za prihodnost vztrajno goji tudi z dolgoletnim mentorstvom najrazličnejših kritičskih delavnic in seminarjev. Leta 2019 je doktorirala z disertacijo, ki je, posodobljena in vsebinsko prilagojena novemu bralstvu, izšla v Knjižnici MGL (2022) z naslovom GLEDALIŠČE IN VOJNA: Uprizoritveni odzivi na vojne v 90. letih v nekdanji Jugoslaviji. V knjigi ob praktičnih primerih, s fokusom na Sarajevo, problemsko raziskuje kontekst Balkana, družbeno-psihološke fenomene vojne in potrebo po njenem odrskem uprizarjanju, scela in analitično pa se posveti izjemnemu opusu evropsko uveljavljenega režiserja Oliverja Frlića. Izstopajoča knjiga Zale Dobovšek – ki ne bi mogla iziti ob bolj pravem času – je premišljeno in natančno izpisano delo, ki teatrologijo postavlja ob bok uprizoritveni praksi, jo spretno prepleta s sociologijo, predvsem pa se z natančnim in brezkompromisnim pristopom odziva na svet, ki jo obdaja. Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije ji podeljuje zaslužen priznanje Vladimirja Kralja za dosežke v zadnjih dveh letih.

Zala Dobovšek, foto: osebni arhiv

Vsem nagrajencem 54. Tedna slovenske drame iskreno čestitamo!